

Karatetoiminta maassamme alkaa: Meido-Kan suomalaisen karaten uranuurtajana

Ensimmäiset karateleirit järjestettiin Suomessa vuonna 1967. Niille osallistuneet perustivat karateseura Wado-Kanin, joka aloitti säännöllisen kurssitoiminnan vuonna 1968. Syksyllä 1967 lähtivät tapahtumat liikkeelle myös Meido-Kanissa. Joulukuussa Lasse Siurala oli poistumassa vihreiden vöiden judoharjoituksista Stadionin salilla, kun Kare Käyhkö kysyi kiinnostusta avustamaan karatetoiminnan käynnistämisestä Meido-Kanissa. Kare oli saanut käsiinsä Masao Tanabe –nimisen henkilön, joka toimi Tapiolassa sijaitsevan grillin kokkina – ja osasi karatea. Tanaben kanssa sovittiin alkeiskurssin aloittamisesta tammikuussa 1968. Karaten käynnistämisessä Suomessa Meido-Kan oli ensimmäisten joukossa.

Tanaben vetämä kurssi Meilahden yhteiskoulussa sai jo helmikuussa yllättävän käänteän. Vetämispalkkiosta syntyi erimielisyys seuran ja vetäjän kesken. Tanabe edellytti, että hän saisi kurssilaisten kurssimaksun kokonaisuudessaan ja maksaisi siitä salikulut. Seuran puolelta asia oli ymmärretty niin, että oli sovittu tuntipohjaisesta palkkiosta. Kun yhteisymmärrykseen ei päästy, vetäjä lopetti kurssinsa pitämisen. Tilanne oli kiusallinen. Parikymmentä kurssilaista oli maksanut kurssista, joka ei ollut ehtinyt kunnolla edes puoleen väliin. Lasse Siurala ja Kari Kuula, jotka olivat olleet nuo muutamat kuukaudet kurssilla mukana, eivät muutakaan keksineet, kuin komentaa muut kurssilaiset riviin, selostaa syntyneen tilanne ja ehdottaa josko mainitut herrat voisivat vetää kurssin loppuun! Tämä lienee ollut karaten historian ainoa tapaus, jossa valkoiset vyöt ovat vetäneet alkeiskurssia valkoisille vöille, mutta siitä kaikki alkoi.

Kesällä 1968 Tatsuo Suzuki (7. dan), jota voi kyllä pitää suomalaisen karaten ammatillisena perustajana, piti leirin, johon osallistuivat niin Meido-Kanilaiset kuin Wado-Kanilaisetkin. Suzukin myötä Suomen yleisimmäksi karaten tyylilajiksi vakiintuikin Wado-ryu. Suzukista tuli säännöllisesti vieraileva kouluttaja. Hän antoi myös nimensä ja kiertopalkinnon vuosittaiseen Meido-Kanin järjestämään kansalliseen karatekilpailuun nimeltä 'Suzuki-no-kinen-shiai'. Muita merkittäviä japanilaisia wado-ryu valmentajia olivat Shingo Ohgami (joka myönsi muun muassa Tapio Kihlbergille, Kari Kuulalle, Lasse Siuralalle ja "Eckerön majakanvartijalle" Anssi Urvakselle mustan vyön vuonna 1973), Ryukyu Ogawa (empaattinen buddhalainen pappi, jonka nimikkoseura perustettiin Ahvenanmaalle) ja Hisaomi Fujii (ehkä nopein ja kovin Suomessa koskaan käynyt ottelija).

Seuran karatetoiminnan alkuvaiheissa opettamisen kotimaisen vastuun kantoi kolmikko Tapio Kihlberg, Kari Kuula, ja Lasse Siurala. Tero Laaksosen toimittamassa budon henkilökuviin perustuvassa historiikissa "Kamppailijoilta dojolta tatamilta" (Turku, 1992) suomalaisen karaten pitkän linjan sympaattinen karateka Oiva Leimu kertoo oman karateuransa alkuvaiheista. Hän kävi yllä mainitun kolmikon alkeiskurssin syksyllä 1968 ja muistelee sen vetäjiä: "Kaikki olivat hyviä, joskin erilaisia. Kihlberg oli teknisesti taitavin, mutta luonteeltaan hieman boheemi. Kuula oli äärimmäisen tiukka. Harjoituksissa sai varautua hänen äkkinäisiin tulikivenkatkuisiin purkauksiinsa. Siurala oli rauhallisin ja sellaisena kolmikon tasapainottava voima".

Meido-Kanin rooli oli erittäin vahva paitsi seuratasolla myös kun karateliitto aloitti toimintansa. Kun liitto 6.12.1969 perustettiin, Lasse Siuralasta tuli liiton ensimmäinen puheenjohtaja ja Kari Kuulasta sen ensimmäinen toiminnanjohtaja. Meido-Kanin budohenkisyyttä kuvasi jo tuolloin se, että Siuralan esityksestä Karateliiton ensimmäisen hallituksen jäseneksi valittiin Vesa Reilimo – Suomen Judoliiton hallituksen jäsen! Tätä voi pitää aika poikkeuksellisena ratkaisuna. Guinnessin ennätysten kirja sen sijaan piti poikkeuksellisena Siuralan puheenjohtajuutta ja kirjoittaa: ”Suomen kaikkien aikojen vanhin valtakunnallisen urheiluliiton puheenjohtaja oli professori Tahko Pihkala tullessaan 92-vuotiaana Suomen Salamapalloliiton puheenjohtajaksi kun taas kaikkien aikojen nuorin oli valtiotieteiden maisteri Lasse Siurala tullessaan 23-vuotiaana Suomen karateliiton puheenjohtajaksi”. Kummallista tai ei, Meido-Kan oli vahva toimija myös karaten valtakunnallisen organisoitumisen alkuvaiheissa. Karateliiton hallituksessa 70-luvun alussa Meido-Kanista oli Kuulan ja Siuralan lisäksi myös Risto Tuominen.

Risto Tuominen perusti vuonna 1974 Karateka-lehden, joka oli myöhemmin tulleiden alan lehtien esikuva. Kahden vuoden ajan Tuominen toimi lehden päätoimittajana. Karateka-lehti oli aikoinaan merkittävä keskustelufoorumi lajia kehitettäessä ja samalla tärkeä karateopin välittäjä.

70-luvulla Meido-Kanin karatetoiminta hajoaa kahtia ja osa ylemmistä voistä perustaa Renshin-Kanin

Karate kehittyi 70-luvulla edelleen. Meido-Kanin karatevalmentajana toimi 1974-1975 japanilainen Tatsuo Kudo, joka oli saanut karateoppinsa sapporolaisessa Renshin-Kan seurassa. Hänen valmennuksessaan kilpakarate voimistui merkittävästi. Kisamenestystä tuli huomattavasti.

Ensimmäiset SM-kisat vuonna 1971, osallistujina kaksi joukkuetta eli Meido-Kan ja Wado-Kan, käytiin melkein loppuunmyydyssä Urheilutalossa. Wado-Kan vei mestaruuden ennen kaikkea Göte Nymanin ylivoimaisen tason ansiosta. Meido-Kanin Risto Tuominen organisoivat vuonna 1972 SM-sarjan, jossa oli mukana kahdeksan joukkuetta. Meido-Kanissa pitkään vaikuttanut tullimies Anssi Urvas, joka oli Maarianhaminan tulliin siirryttyään perustanut karateseuran sinne, toi seuransa kisoihin. Muita seuroja olivat Wado-Kan, Seigokan, Joen Mawashi, Tapiolan Judo Ikari ja Kuopion Karateseura. Tuolloin Meido-Kanin joukkue voitti koko sarjan joukkueella, jossa ottelivat Tapio Kihlberg, Kari Hovi, Jouko Turunen, Kai Vikberg, Kim Isaksson, Risto Tuominen ja Harri Kiuru. Ottelut käytiin viisimiehisin joukkuein, mutta koska mestaruussarjaa oteltiin useana eri päivänä vuoden mittaan, niin ottelijat hieman vaihtuivat.

Yksi merkittävä tapahtuma oli myös 1973 pidetyt ensimmäiset PM-kisat, jolloin Suomen viisimiehisessä joukkueessa otteli kolme meidokanilaista: Turunen, Vikberg ja Tuominen. Noista Göteborgin PM-kilpailuista Suomi voitti kultaa ja merkittävimmät voittopisteet toivat juuri Meido-Kanin ottelijat. Samana vuonna 1973 Meido-Kan voitti myös SM-kultaa joukkuekisassa (yksipäiväinen kisa kuten nykyään), ja silloin joukkueessa ottelivat Turunen, Isaksson, Vikberg, Tuominen ja Timo Zwegyberg. 1972 jäi Suomen karaten historiaan ainoana vuotena jolloin karatessa järjestettiin mestaruussarja. Meido-Kan voitti vielä 1974 SM-kultaa joukkuekisassa. Vuonna 1975 voiton vei Wado-Kan.

70-luvulla oteltiin myös ensimmäisiä maaotteluita ja osallistuttiin maajoukkueena arvokisoihin. Helsingissä järjestettiin vuonna 1979 EM-kilpailut, jolloin Suomi viimeistään oli jo tunnustettu eurooppalaisen karateperheen osana. Meido-Kanin karatekat olivat merkittävässä roolissa suomalaisessa kilpakaratessa vuosikymmenen puoliväliin asti. Vuoden 1975 aikana suuri osa Meido-Kanin kilpakaratekoista kuitenkin tunsi, että tarvittiin oma, vahvasti kilpakarateen keskittyvä karateseura. Kesällä 1975 perustivat Risto Tuominen, Kai Vikberg ja Arno Puhk karateseura Renshin-Kanin, johon ennen kaikkea kilpakaratesta kiinnostuneet meidokanilaiset siirtyivät. Perinteisemmästä karateharrastuksesta kiinnostuneita karatekoja jatkoi kuitenkin Meido-Kanissa, jonka harjoitukset siirtyivät Meilahden koululta Olympiastadionille. Karatetoimintaa Meido-Kaniin jäivät pyörittämään ruskeat vyöt Martti Saresoja ja Pyry Akrenius sekä Itä-Suomesta takaisin pääkaupunkiseudulle palannut Lasse Siurala.

Lähes kaikki menestyneet kilpailijat olivat siirtyneet seurasta pois, lukuun ottamatta seuran 70-luvun lopun menestyksekkäintä karatekaa Nils ”Nisse” Kämpeä, joka Meido-Kanin onneksi oli jakautumisen tapahtuessa suorittamassa asepalvelustaan. Nissen esimerkin ja valmennuksen avulla ryhdyttiin rakentamaan Meido-Kanille uutta kilpailumenestystä. Hän itse saavutti useita SM-mitaleita sekä valittiin mukaan Helsingin EM-kilpailuihin 1979 – loukkaantuminen harjoituksissa ennen kilpailuja esti kuitenkin osallistumisen. Nisse kasvatti yhdessä Martti Saresojan kanssa kuitenkin seuraan uutta kilpailuryhmää ja 70-luvun loppupuolella karateharrastuksen aloittivat useat tulevat arvokisa- ja SM-mitalistit, kuten Jukka-Pekka Väyrynen, Janne Timonen, Kimmo Koski, Jyrki Alen, Matti Rintanen, Ari ja Kari Venninen, Pekka Karu, Kari Jäntti sekä useita muita tulevia aktiivikaratekoita. Vuosina 1978-1979 nuorten SM-kilpailuissa alkoi jo tulla mitaleita, jotka sitten 80-luvulla edelleen kirkastuivat sekä nuorissa että aikuisissa.

Karatekurssit paisuvat ja harrastus kukoistaa

70-luvun loppupuolella itsepuolustuslajien tarjonta Suomessa oli aika rajallista. Karaten lisäksi voitiin harrastaa lähinnä judoa ja aikidoa. Lajien suosio samalla kasvoi erityisesti nuorison keskuudessa, ja karatekurssit olivatkin lähes poikkeuksellisesti täynnä – usein jopa liian täynnä. Esimerkiksi tammikuussa 1977 Meido-Kanin 140 markkaa maksaville alkeiskursseille ilmoittautui yli 100 osallistujaa, jotka sitten ahdettiin joko Töölön kisa- ja ohjelmakentän silloin olleelle tatamille tai jäähallin katsomojen taakse rakennetuille harjoituspaikoille. Sama ruuhka oli myös muiden seurojen kursseilla, ja karateseurat pärjäivät hyvin sekä taloudellisesti että urheilullisesti.

Suuri osa nuorista harrastajista oli kiinnostunut kilpailemisesta, joten Meido-Kanissa aina harjoitettu urheilullinen karate kehittyi edelleen ja karateharjoitukset keskittyivät myös fyysisen kunnon parantamiseen. Erilaisia oheisharjoitteita, kuten loikkaharjoituksia tai punttitreeniä, tuli systemaattisen urheiluvalmennuksen kehittyessä mukaan. Karateliiton maajoukkue-toiminta tiivistyi ja liiton päävalmentajan toimesta järjestettiin seurojen yhteisiä harjoituksia viikoittain kisa- ja ohjelmakentän seuran treenien lisäksi.

Vaikka kilpailutoiminta oli aktiivista, harrastajilta ei kuitenkaan edellytetty kilpailuosallistumista esimerkiksi vyökokeissa – vaikka toki ottelu oli yksi vyökoetilaisuudessa testattavista taidoista. Kilpailijoiden lisäksi kursseille ja jatkoharjoituksiin osallistui suuri määrä väkeä kuka mistäkin syystä, esimerkiksi fyysisen kunnon tai itsepuolustustaitojen kehittämiseksi tai muuten vaan kiinnostuksesta lajia kohtaan. 70-luvulla ei vielä Suomessa tunnettu juniorikaratea eli alaikäraja oli yleisesti 12 vuotta. Myös nykyisin suosittu perhekarate oli tuntematon käsite.

Karaten eri tyyliuunnat kaukaisessa Suomessa ovat aina olleet vaihtelevalla tavalla hallussa. Täällä on japanilaisten opettajien oppeja sovellettu välillä hyvinkin innovatiivisesti ja jos ei parempaa tietoa ole ollut, niin keksitty itse jotain sopivaa. Sama tilanne oli myös Meido-Kanissa. Hyvänä esimerkkinä tästä jo aiemmin mainittu alkuaikojen kurssi, jonka kurssilaiset Siurala ja Kuula vetivät loppuun. Toinen esimerkki on tyyliuuntien sekoittaminen parhaaksi katsotulla tavalla. Esimerkiksi 80-luvun alussa Meido-Kanin virallinen tyyliuunta oli nimeltään Shorinji-Ryu, mutta karateliiton dan-kollegion mustan vyön kokeessa, vaikka muut tekniikat tehtiin oman tyyliuunnan mukaisesti, meidokanilaiset saivat tehdä katat Wado-Ryun vyökoevihkon mukaan. Ja myöhemmin myös Shorinji-Ryusta tuli sekaannusta kahden täysin erilaisen, mutta samannimisen tyylin vuoksi, jolloin jälleen jouduttiin keksimään luovia ratkaisuja. Lopputuloksena Meido-Kan Helsinki siirtyi Wado-Ryu –tyyliuuntaan ja 90-luvulla Espooseen perustettu Meido-Kan Karate taas nimesi tyyliuuntansa uudelleen Shoko-Ryuksi.

Meido-Kanilla oli karaten alkuaikoina (60-luvun loppu ja 70-luvun alkupuoli) merkitystä myös kansallisena tienraivaajana: Meido-Kanin valmentajat kävivät ahkerasti ympäri Suomea pitämässä karateleirejä ja laajentamassa toimintaa pääkaupunkiseudun alueen ulkopuolelle. Esimerkiksi Siurala kävi vetämässä leirejä Espoossa, Tampereella, Imatralla, Joensuussa ja Kangasalalla. Toisaalta monet Meido-Kanilaiset jatkoivat aktiivista valmennustoimintaa uusilla paikkakunnilla. Anssi Urvas perusti karateseuran Maarianhaminaan ja joukko Meido-Kanilaisia perusti Espooseen karateseuran, josta sittemmin tuli Shuko-Kai –tyylin edelläkävijä Suomessa.

Meido-Kanin karaten kulta-aika 80-luvulla

1970-luvun lopulla uuden kilpakaratesukupolven kasvattaminen alkoi tuottaa toivottua tulosta. Nuorten SM-kilpailuissa vuosina 1978 (Pori) ja 1979 (Tampere) Meido-Kan saavutti jo useita mitaleita, ja Nils Kämpe vakiinnutti paikkansa aikuisten maajoukkueeringissä. 80-luvun alussa menestystä tuli laajemmalla rintamalla, ja vuodesta 1981 alkaen SM-kilpailuissa menestyivät muun muassa Jukka-Pekka Väyrynen, Janne Timonen ja Kimmo Koski Nils Kämpen jo lopetellessa kilpailu-uraansa. Todellinen huippuhetki koettiin vuoden 1982 marraskuussa, kun ”Väykkä” eli Jukka-Pekka Väyrynen voitti Taipeiissa, Taiwanissa alle 60-kilon sarjassa MM-kultaa. Väykän MM-kulta on vielä tätä kirjoittaessakin ainoa suomalaisten koskaan saavuttama karaten maailmanmestaruus miesten sarjoissa.

Vuosi 1982 oli Väyrykselle ja sitä kautta myös Meido-Kanille muutenkin menestyksenkäs. Vuoden -82 helmikuussa tuli nuorten SM-kultaa ja samalla myös edustus kevään EM-kilpailuihin Göteborgiin. MM-kisoihin Taipeihin Väyrysen lisäksi valittiin 18-vuotias Kimmo Koski, joka kilpaili samassa alle 60 kilon

sarjassa karsiutuen kuitenkin alkukierroksilla. Vuodesta -81 alkaen meidokanilaisia oli mukana kaikissa arvokisajoukkueissa koko 80-luvun ajan ja vielä 90-luvun alussakin.

Väyrysen ohella parhaiten menestynyt kilpailija oli Janne Timonen, joka saavutti useiden SM- ja PM- mitaleiden lisäksi kaksi Euroopan mestaruutta, MM-pronssin sekä voitti World Games –kilpailut. Kimmo Kosken saldoksi tuli kymmenen Suomen ja viisi Pohjoismaiden mestaruutta, nuorten EM-pronssi sekä sijoitukset 5-8 MM-kilpailuissa, World Games:ssa ja muutama otteeseen EM-kisoissa. Muita 80-luvun menestyjiä seuran omista kasvateista olivat muun muassa Jyrki Alen, Pekka Karu, Tero Seppänen, Jari Väyrynen, Kari Kerminen ja Kari Jäntti – sekä useita muita. Myöhemmin seuraavan sukupolven Meido-Kanissa aloittaneista karatekoista menestystä keräsivät muun muassa Sami Tiainen, Miko Virkola ja Mika Walden.

Nousu maan parhaaksi kilpakarateseuraksi

Karateliiton kilpailutoiminta käynnistyi 70-luvulla muun muassa seurojen välisenä SM –sarjana. Vahva seura oli tuolloin Wado-Kan, mutta esimerkiksi jo vuonna 1974 seurojen SM-sarjan finaaliottelussa Urheilutalossa Meido-Kan kukisti Wado-Kanin. 70-luvun alkupuoli olikin pääosin Meido-Kanin ja Wado-Kanin hallintaa, kunnes Meido-Kanin kilpailijat siirtyivät pois perustaen Renshin-Kanin. Uuden kilpakaratesukupolven kasvattaminen vei aikansa, mutta tuotti lopulta 80-luvulla tulosta.

80-luvulla karate oli Suomessa suosittu urheilulaji ja kansainvälinen kilpailumenestys merkittävän hyvää. EM- ja MM-kilpailuista oli tuomisina lähes poikkeuksetta yksi tai useita mitaleita. Suomessa karateseurojen välillä vallitsi tiukka, mutta hyvähenkinen kilpailutilanne, joka kulminoitui aika joukkueiden SM-kilpailuihin. Joukkuemestaruuden voitosta otettiin aina kaikki irti, ja hävinneiden osapuolten henkinen toipuminen kesti viikkoja jos ei kuukausia. 80-luvun alussa joukkuekisoja hallitsivat Renshin-kan, Helsingin karateklubi ja Wado-Kan, mutta vähitellen kilpailuun Suomen parhaimman seuran tittelistä liittyi myös Meido-Kan.

Kilpailumenestys oli seurajohdoille tärkeä tekijä, mutta samalla myös kallista. Seura vastasi kaikista kilpailuun ja leiritykseen liittyvistä kustannuksista (paitsi kansainväliset edustustehtävät, joista vastasi karateliitto), ja maajoukkuekilpailijan vuosibudjetti oli 80-luvulla luokkaa 20000 markkaa, mikä siihen aikaan oli iso summa. Vaikka karate oli suosittu urheilulaji, sponsorirahoja ei sen piirissä juuri näkynyt, joten kilpailubudjetti katettiin jäsenmaksutuloilla. Uusien alkeiskurssien kävijämäärä oli tärkeässä osassa seurojen talouden tasapainossa. Näin ollen myös kilpailijat vaihtoivat välillä seuraa, ja seurat myös houkuttelivat hyviä kisaajia joukkueisiinsa. Meido-Kanissa muuttoliike oli aluksi positiivinen – muiden seurojen taloudellisista vaikeuksista tai muista syistä seuraan tuli useita huippukilpailijoita. Osin näiden ansioista, osin omin voimin Meido-Kan nousi suomalaisen kilpakaraten kärkeen voittamalla 80-luvun loppupuolella joukkueiden Suomen mestaruuden neljä kertaa. Avainasemassa menestyksessä olivat seuran omista kasvateista Janne Timonen, Kimmo Koski, Jari Väyrynen ja Kari Kerminen, myöhemmin seuraan tulleet Mikko Ruotsalainen, Jukka Jokinen sekä Helsingin karateklubista ja Waza-Kanista siirtyneet kilpakaratekat, erityisesti Erik Piispa, Ari Räsänen, Matti Kuivalainen ja Meido-Kanin menestyksekkäin naiskilpailija Maija Ijäs. Maija otteli maajoukkueessa vuosina 1990-96 saavuttaen

muun muassa EM-kultaa vuonna 1995 naisten joukkueessa sekä viisi pohjoismaiden ja kaksi Suomen mestaruutta. Henkilökohtaiset parhaat sijoitukset sekä EM- että MM-kilpailuissa Maijalla osuivat vuosiin 1994 ja 1996, jolloin hän oli sijoilla 5.-8.

Naisten karatetaso oli Suomessa 80-luvulla kansainvälistä huippua, saavutuksena useita MM- ja EM- mitaleita, joukossa kolme maailmanmestaruutta. Meido-Kanilla naiskilpailijoita oli jonkin verran, jotka täydensivät Maijan kansainvälistä menestystä kansallisella tasolla. Maijan jälkeen toiseksi eniten kilpailumenestystä saavutti Meido-Kanin karaten nykyinen toiminnanjohtaja Maaria Kalliomäki, jolla on myös useita SM-mitaleita.

Seura laajentuu tai ehkä sittenkin jälleen hajaantuu – Meido-Kan Karate Espoo perustetaan

Vuonna 1990 tuntui siltä, että Helsinki ei yksin näin paljon laajentuneelle karateseuralle riitä. Koska joukkoon oli tullut runsaasti lisää kansallisen ja kansainvälisen tason kilpakaratekoja, treenien vetäjäkapasiteettia oli runsaasti (ylemmiltä vöiltä edellytettiin harjoitusten vetämistä) – enemmän kuin seurassa oli treenejä – ja kilpailutoiminnan kulut olivat niin ikään nousseet. Tarvittiin siis myös lisää kurssilaisia, ja samalla kilpailu harrastajista oli eri itämaisten lajien tarjonnan lisääntyneenä voimakkaasti kasvanut. Oli siis tarpeen etsiä keino laajentumiseen ja ennen kaikkea talouden tasapainottamiseen.

Seurassa mietittiin eri vaihtoehtoja sekä idässä että lännessä ja lopuksi päädyttiin Espooseen. Laajentumistarvetta ja -halua oli lähinnä vain karatella, joten vuonna 1990 perustettiin Meido-Kan Karate Espoo, jonka ensimmäinen puheenjohtaja oli yksi seuran aktiivisista kilpailijoista ja silloinen karatetoiminnanjohtaja Kimmo Koski. Seura aloitti toimintansa syksyllä 1990, jolloin ensimmäisille alkeiskursseille Haukilahden koululle osallistui noin 50 karatekaa, mikä oli varsin hyvä aloitus.

Tarvetta lisääntyvälle karatetarjonnalle Espoossa siis selkeästi oli, vaikka Meido-Kanin laajentuminen länteen herätti alueen seuroissa runsaasti vastustusta, ymmärrettävistä syistä: kilpailu kurssilaisista lisääntyi. Esimerkiksi Espoon urheilijoiden ja Meido-Kanin välillä käytiin tiukkasanaista kirjoittelua muun muassa karateliiton Karateka-lehden sivuilla. Loppujen lopuksi kuitenkin tilanne rauhoittui ja Espoon seura menestyi hyvin sekä alkuvaiheessa että vielä tänä päivänäkin.

Karateseuran perustaminen ei sujunut kitkatta Meido-Kanin hallituksessa. Erityisesti aikidon edustajat olivat perustamista vastaan, koska pelkäsivät, omien sanojensa mukaan, seuran nimen puolesta – jos vaikka toiminta ei olisikaan riittävän tasokasta. Kyseinen seuran perustamista vastustanut aikidotoiminnanjohtaja tosin erosi pian tämän jälkeen muista syistä Meido-Kanista, ja perusti oman aikidoseuran. Hanke herätti seurassa kyllä jonkin verran ristiriitoja ja kysymyksiä, mutta koska Suomessa on vapaus perustaa yhdistyksiä, hankkeen puuhamies Kimmo Koski ilmoitti Meido-Kanin hallituksen kokouksessa diplomaattiseen tapaansa, että seura perustetaan joka tapauksessa. Silloinen puheenjohtaja Paavo Aulio kaukonäköisenä henkilönä piti kyllä ideaa hyvänä ja totesi Kosken häneltä yksityisesti mielipidettä kysyessä, että ”anna mennä vaan”. Seuran nimeksi tuli Meido-Kan Karate Espoo ry.

Alkuvuosina toiminta kahden seuran alla pelasi hyvin ja tavoitteet tuntuivat saavutetun alkuperäisten ajatusten mukaisesti. Harrastajia tuli lisää. Kilpailutoiminnan ja harrastustoiminnan muiden kulujen kattamiseksi oli käytössä kahden seuran varat, mikä omalta osaltaan helpotti Meido-Kanin kilpailubudjettia. Vetäjät eivät myöskään siirtyneet Helsingistä Espooseen kokonaan, vaan avainhenkilöt toimivat pitkään molemmissa seuroissa. Vuosien jälkeen kuitenkin alkoi tulla jakautumista, koska useiden vetäjien aika ei enää riittänyt toimintaan kahdessa seurassa yhtä aktiivisesti.

Yhteistyötä seurojen välillä tehtiin siis koko ajan, erityisesti, koska osa vetäjistä ja toimihenkilöistä oli samoja. Espoon seuranhan piti olla oma Espooseen rekisteröity yhdistys eikä osa Helsingin Meido-Kania, koska muuten ei salitiloja Espoon kaupungilta heruisi. Ajan mittaan kuitenkin toiminta alkoi eriytyä. Espoon Meido-Kanista kasvoi uusia aktiivisia ylempiä voimia, eli samalla harjoitusten vetäjiä ja muutenkin seuratoimintaan osallistuvia karatekoita, joiden tausta ei ollut Helsingin emäseurasta, joten näiden kahden seuran yhteinen historia ei heillä ollut yhtä hyvin tiedossa kuin vanhemmalla karatepolvella. Seuran perustajien omaan karatetoimintaan käytetty aika väheni luonnollisista syistä, kuten työn, perheen ja muiden aikaa vievien asioiden tullessa kuvioihin, eikä harjoitusten vetämiseen tai muuhun seuratoimintaan enää voinut käyttää kaikkea vapaa-aikaa. Vastuunjako siis laajeni ja samalla Helsingin ja Espoon karateseurat kehittyivät yhä enemmän toisistaan erilleen. Tänä päivänä Helsingin Meido-Kanin karatejaoston ja Meido-Kan Karate Espoon välillä on melko vähän yhteistä, myös tyyliuunnat eroavat Helsingin Wado-Ryun ja Espoon Shoko-Ryun tyyliuuntien kesken.

Tyyliuunnat Meido-Kanin historiassa

Yksi karaten rikkauksista ja samalla ongelmista on eri tyyliuuntien kirjo. Parhaimmillaan se tekee lajista monipuolisen ja mielenkiintoisen kokonaisuuden, pahimmillaan johtaa lapselliseen eri tyyliuuntien ”paremmuuden” vertailuun ja politikointiin. Viime kädessä tyyliuuntien ja niitä edustavien lukuisien kansallisten, eurooppalaisten ja maailmanlaajuisten kattojärjestöjen kirjo on tehnyt mahdolliseksi karaten tulon Olympialajiksi. Tämä on varsin merkittävä seikka, koska Olympialiikkeen tunnustus, sitä kautta medianäkyvyyden puute sekä erilaisten yhteiskunnallisten ja yritysmaailman tukien vähäisyys heikentävät lajin toimintaedellytyksiä. Vaikka suurin osa karatekilpailijoista onkin tyyliuunnasta riippumatta samoissa kisoissa (tosin eivät kaikki – tyyliuuntien omia arvokisojakin on), esimerkiksi liikesarjoissa eli katoissa eroja on runsastikin, samoin vyökoevaatimuksissa.

Alkuaikoina tyyliuunnat riippuivat paljolti maahan tulleista japanilaisista opettajista ja niiden jalansija maassamme oli osin sattumanvaraista. 70-luvun lopulla valtatyyliuunnat olivat Wado-Ryu ja Shorinji-Ryu, joiden lisäksi eri puolilla harrastettiin ainakin Shoto-Kania, Goju-Ryuta ja Shuko-Kaita. Meido-Kanin tyyliuunnaksi muodostui 70-luvun lopulla Shorinji-Ryu, joskin vielä 80-luvun alkupuolella vyökokeiden kata tehtiin Wado-Ryu tyyliuunnan mukaisesti. Vähitellen siirryttiin kokonaan Shorinji-Ryu tyyliuuntaan.

Shorinji-Ryun Suomeen toivat Japanissa opintomatalla käyneet ensin Meido-Kanissa ja sittemmin Renshin-kanissa toimineet Kim Isaksson ja Jouko Turunen. Lisäksi Suomessa vaikutti japanilainen opettaja Tatsuo Kudo, jonka johdolla tyyliuunta vakiinnutti asemaansa suomalaisessa karatessa.

Myöhemmässä vaiheessa ilmeni, että Suomessa treenattiin kahta täysin erilaista tyyliä Shorinji-Ryun nimellä: Yuji Matsuo in vetämän ryhmittymän sekä toisen ryhmittymän, johon Meido-Kan myös kuului, toimesta. Sekaannus oli melkoinen, ja jotkin seurat häilyivät tyylien välillä, miettien kumpaan suuntaan toimintaa tulisi ohjata. Shorinji-Ryulle pyrittiin löytämään yhteiset vyökoekäytännöt, mikä ei käytännössä toiminut, koska sekä harjoittelu että asenteet olivat täysin erilaisia. Lopuksi päädyttiin kahtiajakautumiseen ja syntyi Shoko-Ryu – tyyliä, liikunnallista karatea ja Meido-Kanissa jo 70-luvulta alkaen harjoitetun mukaista karatea toteuttava tyyli. Aluksi sekä Helsingin karatejaosto että Espoon Meido-Kan siirtyivät Shoko-Ryuhun, mutta lähinnä Helsingin seuran ylempien vöiden aiemmasta tyyliä taustasta johtuen Helsingissä siirryttiin melko pian Wado-Ryuhun.

80-luvulla ja 90-luvun alussa vyökoetilanne oli vielä suhteellisen selkeä. Karateliitolla oli oma yhtenäinen dan-kollegio, joka vastasi ylempien vöiden myöntämisestä tyyliä riippumatta – tämä tietenkin karateliittoon kuuluvien seurojen osalta, mikä oli tosin selkeä enemmistö Suomen karateharrastajista. Tällä pyrittiin takaamaan yhtenäinen linja ja riittävän korkeat kriteerit vöiden suorittamiseen. Aluksi kollegion kokeiden piiriin kuuluivat ruskeat vyöt (= 1 kyu) sekä kaiken arvoiset mustat vyöt eli dan-arvot, myöhemmin kollegio rajoittui pelkästään mustiin vöihin, joita niistäkin ensimmäisen danin arvoa sai muutama valtuutettu korkeampi vyö myöntää erikseen. Kollegio vastasi myös vöiden graduointilisenssien myöntämisestä ja koulutti alempien vöiden myöntämiseen oikeutetut henkilöt.

Tilanne oli hallinnassa ja keskitetty järjestelmä toimi, mutta vähitellen eriäviä mielipiteitä alkoi esiintyä yhä enemmän. Suomen järjestelmän mukaisesti epävirallisia voittoja – usein maassamme leiriä pitämässä olleiden ulkomaalaisten myöntämänä – alkoi esiintyä yhä useammin eivätkä niitä saavuttaneet kokeijat aina viitsineet käydä vahvistamassa voittoaan liiton kollegiolle, kuten säännöissä vaadittiin. Vähitellen keskitetty kollegiojärjestelmä ajettiin alas ja tilalle syntyi tyyliäkohtaisia kollegioita, jotka vastasivat omien tyyliänsä vöiden myöntämisestä.

Meido-Kan oli aktiivisesti mukana liiton järjestelmässä ja karatekamme osallistuivat liiton dan-vyökokeisiin, erikseen muualla suoritettuja voittoja ei hyväksytty ilman virallista vahvistusta kollegion kokeissa. Kimmo Koski toimi 90-luvun alussa dan-kollegion jäsenenä sekä myös puheenjohtajana joitakin vuosia, mutta melko pian tämän jälkeen keskitetty järjestelmä poistui käytöstä.

Vaikuttamista kabineteissa ja Karaten EM-kotikisat 1995

Meido-Kanin karatekoilla on merkittävä rooli myös suomalaisessa karaten järjestötoiminnassa. Karateliiton ensimmäinen puheenjohtaja oli seuran pitkäaikainen vaikuttaja Lasse Siurala, joka toimi puheenjohtajana uudelleen 90-luvulla. Meido-Kanissa alkuaikoina vaikuttanut Kari Kuula oli pitkäaikainen Karateliiton puheenjohtaja ja vaikutti myös kansainvälisen liiton toiminnassa.

Karateliiton hallituksessa ja erilaisissa luottamustoimissa vaikuttivat myös Jukka-Pekka Väyrynen, Maija Ijäs ja Kimmo Koski. Erityisesti Väyrynen oli aktiivinen monen vuoden ajan kilpailu-uransa jälkeen ja osallistui mittavassa määrin suomalaisen karaten kehittämiseen. Väyrynen aloitti muun muassa juniorikaraten (7-12 -vuotiaat) Meido-Kanissa suomalaisista seuroista ensimmäisenä sekä toimi

Helsingin vuoden 1995 EM-kotikisojen järjestelytoimikunnan puheenjohtajana. Koski toimi mm. muutamia vuosia karateliiton hallituksessa eri tehtävissä, dan-kollegion puheenjohtajana sekä EM95 kilpailujen johtajana. Maija Ijäs puolestaan toimi kilpailu-uransa jälkeen karateliiton hallituksessa ja sen työvaliokunnan jäsenenä sekä kilpailujärjestelytoimikunnan puheenjohtajana.

EM-kisojen aikaan jälleen karateliiton puheenjohtajana toiminut Lasse Siurala puolestaan valittiin 1995 EM kilpailujen yhteydessä EKU:n (European Karate Union) hallitukseen, jossa hän toimi apulaispääsihteerinä.

70-luvun lopun ja 80-luvun vaikuttajista tulee erityisesti mainita Martti Saresoja, joka toimi paitsi seuravalmennuksessa, niin myös karateliiton kilpailuvalmennustoiminnassa. Saresojan rooli myös Meido-Kanin kilpailutoiminnan kehittämisessä 70-lopulta uuteen nousuun oli merkittävä.

Yksi merkittävimmistä Meido-Kanin karatepuolen vaikuttajista oli myös Pekka Ström, joka toimi muun muassa valmentajana, toiminnanjohtajana, kilpailujen johtajana sekä erilaisissa muissa luottamustoimissa erityisesti 90-luvulla, mutta myös tätä ennen ja jälkeen. Pekka osallistui aktiivisesti seuran karatetoiminnan organisoimiseen ja sen käytännön järjestelyihin ja oli mukana esimerkiksi kilpailujen järjestämisessä sekä yhteistyön kehittämisessä karateliittoon päin. Tätä kirjoittaessa Pekka toimii Espoon Meido-Kanin puheenjohtajana.

Liikunnallinen karate

Meido-Kanin tavaramerkkinä on kaikkien vuosien ajan ollut liikunnallinen karate. Kilpailutoimintaa on perinteisesti pidetty tärkeänä, ja vaikka kisamenestys ja kilpailijoiden määrä seurassa onkin viime vuosina vähentynyt, harjoitukset ovat aina sisältäneet sekä liikkuvaa karatea, ottelutekniikoita ja kuntopiiriharjoittelua. Periaatteena on ollut, että treeneissä pitää lentää hiki ja treenien jälkeen väsynyt karateka on tyytyväinen karateka.

Karateharjoittelussa Suomessa on kilpailutoiminnan määrä yleisesti vähentynyt nuorison mielenkiinnon siirryttyä muihin lajeihin. Kun aikanaan sarjassa saattoi olla 30 – 60 kilpailijaa, nyt määrä on pikemminkin 3-6. Kilpailujen merkitys on vähentynyt, mutta uusia harrastusmuotoja on tullut tilalle, kuten perhekarate, jossa aikuiset tulevat samoihin treeneihin lastensa kanssa. Näissä usein haetaan karatetaitojen lisäksi myös kunnon kohottamista tai venyttelyn kautta tapahtuvaa liikkuvuuden lisäämistä. Perhekaratesta on tullut suosittu liikuntamuoto, ja luultavasti syy siihen, että karateseuroihin edelleen riittää harrastajia. Ei ole myöskään harvinaista, että 80- ja 90-luvulla harjoitelleita karatekoja ilmestyy takaisin salille – lastensa kanssa.

50 vuotta Meido-Kan karatea takana – olemmeko oppineet mitään?

Jälkiviisaus on aina helpompaa kuin tulevaisuuden ennustaminen, ja nyt siihen on tämän historiikin kirjoittamisen yhteydessä mahdollisuus. Mitä on opittu viidestä vuosikymmenestä, ja onko mitään

jäänyt siitä käteen? Monet meistä ovat uhranneet Meido-Kanin karatelle vapaa-aikansa, joten tällainen pohdiskelu on hyvin perusteltua.

Vuosikymmenien aikana on koulutettu karatesalilla tuhansia harrastajia, joista osa on menestynyt karateuralla ja osa muualla. Vuosien varrella olen tavannut entisiä Meido-Kanin karatekoja eri tasoilta ja kuullut erilaisia tarinoita, yleensä karatetreenaamista lämmöllä muistellen. Mukavana esimerkkinä eräs entinen karaten harrastaja, joka kävi kiittämässä 80-luvun lopulla annettua tasokasta opetusta ja kertoi karatesalilla opitun vartalon hallinnan ja notkeuden avulla voittaneensa useita seinäkiipeilyn Suomen mestaruuksia. Mutta on näitä paljon muitakin ja paljon tavallisempia tarinoita – useimmat pitävät karateharjoittelua ikäänsä nähden hyvän fyysisen kuntosensa perustana nyt muutamien vuosikymmenien jälkeen asiaa miettiessään. Meido-Kanin karate on ollut rakentamassa suomalaista hyvinvointia antamalla ohjattuja liikuntamahdollisuuksia sekä ollut mukana nostamassa hienoa itämaista budolajia suosituksi urheilu- ja liikuntamuodoksi, joten ainakin tällä alueella on saatu aikaan paljon hyvää.

Salilla treenatessa varmaankin kaikki ovat oppineet myös jotain muuta, kuin mitä harjoitukset ovat sisältäneet. On muodostunut erilaisia verkostoja, kaveripiirejä harjoittelun tai muiden kiinnostuksen kohteiden ympärille. Järjestötoiminta on kouluttanut yhteistyötaitoihin ja kilpailutoiminta on luonut tavoitteellisia ja periksi antamattomia kansalaisia yhteiskunnan käyttöön. Meido-Kan karate, kuten myös koko Meido-Kan, on ollut monelle yksilölle enemmän kuin pelkkä harrastus.

Oppimista on varmasti tapahtunut kaikilla tasoilla. Seuratoiminta on kehittynyt. Virheitä on matkalla tehty, mutta niistä on opittu, koska seura on 50 vuoden jälkeen edelleen pystyssä ja aktiivinen. Harrastajat ovat oppineet sekä karatea että kaikkea muuta – jota ovat voineet hyödyntää eri tilanteissa. Varmaan monia asioita olisi voitu tehdä paremminkin, mutta yksityiskohtainen analyysi on vaikeaa vaihtoehtoisen historian puuttuessa. Joka tapauksessa varmaa on ainakin se, että vuosikymmenien aikana Meido-Kanin karate on vaikuttanut monen henkilön elämään monin eri tavoin – minkä uskomme olevan ennen kaikkea positiivinen voimavara heille ja meille kaikille.

Lopuksi

Tämä kirjoitus sisältää otteita seuran historiasta Meido-Kanin karaten perustamisesta noin viime vuosisadan loppuun asti. 2000-luku on ”nykyaikaa”, joten sitä ei tässä historiikissa käsitellä. Kirjoitukset perustuvat muisteluihin ja osin myös ”faktoihin”, silloin kun kirjoitettua tietoa on ollut käytettävissä. Virheitä voi olla lipsahtanut mukaan, koska ihmisten muisti on rajallinen ja koska aika kuluttaa muistot. Teksti ei myöskään ole välttämättä tasapainossa, koska kaikilta vuosilta ei ole ollut yhtä paljon tietoa. Joukosta on varmasti unohtunut mainita seuran karatetoiminnan kannalta tärkeitä henkilöitä, tai heidän roolinsa ei ole tässä kirjoituksessa riittävä, jota pahoittelemme jo etukäteen.

Meido-Kanin karatehistoriasta kirjoittaminen on ollut miellyttävä tehtävä – vaikka vuosien varrelle mahtuu kaikenlaista, niin olemme pystyneet seurana toimimaan pääosin hienosti yhteen ja muistot ovat suurelta osin positiivisia.

Tietoa on kerätty monilta suunnilta. Työn on koonnut ja suurelta osin kirjoittanut Kimmo Koski, mutta merkittäviä osia tekstiin ovat toimittaneet myös Lasse Siurala ja Risto Tuominen. Nils Kämpen ja Pekka Strömin kuva-arkistoja on hyödynnetty, kuten myös heidän tietojaan. Kiitokset materiaalista ja muisteluista kuuluvat myös monille muille entisille ja nykyisille karatekoille.